

JAZZKANCELLÁR KALANDJAI • Szalóky Béla

Béla a legsokoldalúbb magyar jazzmuzikusok egyike. Eredetileg harsonás, a Benkó Dixieland Band kornettese, a Police Big Band vezető karmestere ("civilben" ezért rendőr őrnagy). Megjárta nagy fesztiválok, híres jazzklubok sorát, mindenütt ott volt, ahol egy világsztár felbukkant, rendszeresen játszik jazznagyságokkal. Elsősorban a velük közös élményeit, sztorijait osztja meg cikkeiben.

2 x 100 év

 Ebben a rovatban a címnek megfelelően saját jazzkalandjaimról és jazzkalandozásaimról szoktam volt írni. A megíratlan (de megírható) kalandok számának csökkenésének és két, számomra fontos évfordulónak köszönhetően ezúttal a magam történeteitől mindenkit megkímélek: rendhagyó írás következik, két klasszista fogok bemutatni.

Idén, 2012-ben két meghatározó tradicionális jazzharsonás születésnapját ünnepelheti a műfaj rajongóinak táborá, de legalábbis az élő trombonosok (másnéven pozanosok, vagyis harsonások) kicsiny, de lelkes csoportja. Mindketten tagjai voltak a Louis Armstrong All Starsnak, jelentőségüket talán éppen ez adja: száz éve született Trummy Young és Tyree Glenn. (90 éve Kai Winding, 80 éve Slide Hampton, 70 éve Phil Theel, 60 éve George Lewin, 50 éve Bert Boeren és John Allred, 40 éve Szalóky Béla, egy hóján 30 éve Korb Attila, de most nem róluk van szó...)

Trummy Young a swingkorszak kiemelkedő trombonosa volt. Az Egyesült Államokban, Savannah-ban és Richmondban nőtt fel, eredetileg trombitás volt, 1928-ban váltott harsonára. 1933-tól 1937-ig a briliáns zongorista, Earl „Fatha” Hines együttesében rángatta a cűgot (magyarul a harsona tolókáját), majd csatlakozott Amerika egyik legismertebb bandájához, Jimmy Lunceford Time-Life Orchestra elnevezésű zenekará-

hoz. (A fenti képen Young balra, Lunceford jobbra látható.) Ismertségét egy olyan felvétellel hozta meg, amit ezzel a csapattal rögzített. Ezen a korongon Trummy a „Margie” című örökzöldet játssza saját átdolgozásában. 1939-ben Sy Oliver társaságában megírta a „I ain't What You Do / It's the Way That You Do It” című dalt, amit egyaránt nagy sikerrel játszott Jimmy Lunceford és énekelt Ella Fitzgerald. A dal megannyi felvétel után 1982-ben slágerlistás lett Angliában. A negyvenes években Young dolgozott Benny Goodmannel és egy jelentős műfaji kiteréssel Charlie Parkerrel és Dizzy Gillespie-vel is. A negyvenes évek végén és az ötvenes évek elején turnézott Norman Granz *Jazz at the Philharmonic* csapataival.

1952-ben, 40 évesen történt pályájának legfontosabb mozzanata: csatlakozott Louis Armstrong All Stars zenekarához. Jellegetes dinamikus, erőteljes harsonajátéka (no meg persze Edmond Hall gőzmozdony-szerű klarinétozása) megváltoztatta az egész zenekar hangzását, új lendületet kapott a banda, Satchmo újra (illetve tovább) szárnyalt (A fenti képen Young, Armstrong és Hall látható 1956-ban Nyugat-Afrikában). Trummy 1964-ben kiszállt az All Starsból és Hawái szigetre telepedett le. Jehova tanúja lett, alkalmi koncertezésből élt, végül 1984-ben agyvérzésben hunyt el.

Tyree Glenn talán nem olyan meghatározó alakja a Louis Armstrong All Starsnak, mint Trummy Young vagy Jack Teagarden, azonban születésének századik évfordulóján rá is érdemes emlékezni. Ennek legfőbb oka, hogy magyar muzsikusként elfogult vagyok irányában, hiszen a közelműlban eltávozott magyar születésű amerikai klarinétos, jó barátunk, Joe Murányi kollégája volt. Tyree Glenn harsonázott az All Starsban azokban az években, amikor Joe fújta a klarinétot Satchmo oldalán. (Ez volt az oka, hogy júniusban a IX. Louis Armstrong Jazzfesztivá-

válon Bánkon Korb Attila barátommal és Wynton Marsalis zongoristájának, Dan Nimmernek a triójával Tyree Glenn *Sultry Serenade* című kompozícióját adtuk elő Attila két harsonára megírt hangszerelésében.)

Evan Tyree Glenn a texasi Corsicanában született 1912-ben, harsonásként és vibrafonósként helyi zenekarokkal dolgozott, mielőtt a harmincas évek elején Washingtonba költözött. A fővárosban a swingkorszak olyan prominens zenekaraival játszott, mint Bob Young és Tommy Miles bandái. 1937-ben a nyugati partra költözött, ahol többek között Charlie Echols, Benny Carter és Cab Calloway együtteseinek tagja volt. 1946-ban Európában turnézott Don Redman big bandjével, majd 1947-ben csatlakozott a herceg, Duke Ellington zenekarához. Ő volt Ellington egyetlen vibrafonosa! Az ötvenes években stúdiózenészként és színészként dolgozott, majd 1953-tól 1963-ig Jack Sterling naponta jelentkező rádióműsorának muzsikusa volt. 1965-ben került Lajos (Joe hívta így Armstrongot) zenekarába, ahol a Mester 1971-ben bekövetkező haláláig játszott. 1965-ben Budapesten is láthatták őt a szerencsések az All Stars koncertjén a Népstadionban. Életének utolsó éveiben saját együttesét vezette. Játéka Trummy Younghoz képest szelídebb, puhább, elegánsabb volt, méltó és egyenrangú utódja volt Teagardennek és Youngnak. Jellegetes humorral játszott és volt jelen a színpadon, fűjt, vibrafonozott, énekelt és bohóckodott, az utolsó All Stars motorja volt, csodás hang és kép felvételek őrzik játékát. Tyree Glenn 1974-ben, New Jersey-ben hunyt el.

